

EL LLENGUATGE

Jugar a cartes

Els complements del verb jugar, quan designen els jocs o esports que poden ésser objecte de joc o esplai, s'introdueixen amb la preposició a: jugar a cartes, jugar a bales, jugar a la manilla, jugar al canari, jugar a plantats, jugar a fer visites. En alguns casos, quan el complement el nom d'un esport, creiem haver observat una certa vacil·lació quant a la presència de l'article definit. Nosaltres més aviat diríem jugar a futbol, jugar a tennis, jugar a escacs, tal com ens sembla haver-ho sentit dir habitualment, però el Diccionari Fabra no ens dona pas la raó. Explícitament, a l'article jugar, com a exemple de l'ús d'aquest verb, hi llegim jugar al futbol, jugar al tennis i jugar als escacs.

Però, en realitat, el que ens importa de posar en relleu és la recta representació d'aquests complements per mitjà d'un pronom feble. És evident que tractant-se de complements no datius introduïts per la preposició a, s'han de representar per mitjà del pronom hi: A la ruleta? No m'agrada jugar-hi. M'agrada jugar a cartes però no hi joco mal. Hi juga bé, al futbol. No hi sé pas jugar, al pòquer. Però amb les contínues agressions que actualment sofreix la nostra sintaxi, en certs casos com alguns dels exemples que hem indicat, en lloc del pronom hi, hom recorre als que representen usualment els complements directes, tractant-hi, així, indogudament, el verb jugar com a transitiu: «No el sé jugar» (el pòquer). «El juga molt bé» (el futbol). És cert que el verb jugar és, en alguns casos, transitiu (p. e.: jugar una partida de cartes, jugar-la), però en el cas que ens ocupa del mantenir el seu ús intransitiu, amb els complements representats pel pronom hi: No hi sé jugar. Hi juga molt bé.

De fet, una oració com Jugava a cartes es comporta com Jugava a la babalà, amb un complement circumstancial representat per una locució adverbial. Totes dues admeten la mateixa reducció: Hi jugava.

ALBERT JANE